Armandus <de Bellovisu>: De declaratione difficilium terminorum tam theologiae quam philosophiae ac logicae

Basel: [Michael Wenssler], 1 . März 1491 Seite 273

est transire nauigādo quā vadēdo. ꝛ ideo necessitate expe-
dientie est nauis necessaria. Et hec necessitas ex fine nō ē ī
deo q̄ꝫtū ad actus intrinsecos nec q̄ꝫtū ad actus transeun-
tes q: nō ordinanꝛ ad aliū finē q̄ non sit ip̄e. sed hec necessi
tas bñ repiꝛ in creaturis. Tercia necessitas est imutabili-
tatis que sumiꝛ ex causis intrinsecis siue ex forma ꝛ mate-
ria. ꝛ sic hō ex p̱te forme est necessario rōnalis. ex p̱te mate-
rie necessario est mortalis. ꝛ hec necessitas est immutabi-
litatis ꝛ est in deo q̄ꝫtū ad actus intrinsecos ꝛ immanētes
vt pater gñat filiū. ꝛ paꝛ ꝛ filiꝰ spirāt spiritūsanctū. Quan
tū aūt ad actus transeuntes in exteriorē materiā nō est in
deo talis necessitas. Vñ nō de necessitate deus mūdū crea
uit aut gubernat. sed mera volūtate ꝛ libertate. ꝛ sic patet
ꝙ necessariū ꝛ necessitas dicunꝛ q̄drupl'r. ꝛ quō repiunꝛ in
deo ꝛ creaturꝫ ꝛ quō ñ. Et hec distinꝰ p̄t sūi ex. v. methaph̄.

De contingenti q̄d est ꝛ q̄t modis dr. CCXLIX

Et quia contingens opponiꝛ ne-
cessario. de ꝯtingenti dicendū est q̄d vocamus
ꝯtingēs ꝛ futurū ꝯtingens ꝛ q̄t sunt modi fu-
turi ꝯtingentis. Circa qđ sciendū est ꝙ ante-
q̄ꝫ res sit in actu ꝫm esse sue essētie ꝛ existētie solū habet esse
in causis suis ꝛ diciꝛ futura. Causaꝝ aūt inueniꝛ triplex g̃
dus. quedā em̄ sūt necessarie in se ꝛ in ordine ad effectū sic
est motus celi in cōpatione ad ecclipses ꝛ alios effectꝰ q̄ ex
motu orbiū necessario eueniūt. ꝛ effectus p̄existētes i causis
sunt quoddā futurū sꝫ nō contigens imo futuri necessarij
Alie sūt cause q̄ nō sit necessarie i altē p̱ cōpatōeꝫ ad effectꝰ
vt eos necessario ꝓducant. imo pñt non ꝓducere eos ꝛ effe
ctus p̄existētes in talibꝫ causis sūt quidā futuri ꝛ ꝯtingen-
tes. ꝛ hoꝝ ē triplex differētia. q: quedā cause ꝯtingētes det
minate sunt ad ꝓducendū suos effectus vt frequenter nec
deficiunt nisi raro. vt q: hō genereꝛ cuꝫ q̄nqꝫ digitis solū. h
em̄ euenit vt in p̱libus raro aūt euenit vt gñeꝛ cū pluribus